

ΑΙ ΕΡΓΑΤΙΔΕΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟ

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ

Ἀριστοτέλης Π. Κουρτίδης

ὁμάδας, ὡς πέρδικες, μεταβαίνουνσαι εἰς τὸ ἡμερήσιον ἔργον των.

Βαδίζουσι γοργαί, ζωηραί, δροσεραί ὡσεὶ ἐλούσθησαν ἐν τῇ δρόσῳ τῆς πρωίας, εὐσταλεῖς καὶ ἀβραὶ ἐκ νεότητος, μὲ τὸ ἐκ τσιτίου ἢ προστύχου ἀλπαγᾶ φόρεμά των καὶ τὸ περισφίγγον κομφῶς καὶ ἀναδεικνύον τὸ πλαστικὸν τοῦ σώματος αὐτῶν ἐπανωφόριον, τὸν καστανόχρουν ψιάθινον πέτασόν των

Ὁ διερχόμενος τὴν ὁδὸν Ἐρμού, τὴν πρωίαν, μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, βλέπει γραφικὸν θέαμα.

Ἐν ᾧ ἡ θορυβώδης ὁδὸς μόλις ἀφυπνίζεται καὶ ποὺ ὑπάλληλός τις φαίνεται ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ τὰ πραθυρόφυλλα ἐμπορικῶν, μικρὰ δ' ἀγέλη αἰγῶν γαλακτοφόρων χωρεῖ σκιρτῶσα καὶ σείουσα τοὺς κωδωνίσκους τῆς, αἱ μικραὶ ἐργάτιδες, βάπτριαι τὸ πλεῖστον, ἐκ τῶν συνοικιῶν ἰδίᾳ τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Ψυρῆ παρελαύνουσι καθ'

ἢ τὴν ἀσκεπὴ κεφαλὴν καὶ εἰς πλεξίδα καταρρέουσιν ἢ διὰ κτενὸς συγκρατούμενην κόμην.

Εἶνε τόσον χαρίεσσα, ὥστε ἀπορεῖ τις πῶς μὲ ποιάν τινε τῆς κόμης ἀνάδесιν καὶ μόνην τὴν ἄσπιλον καθαριότητά των κτοροῦσι νὰ ἐπιδεικνύουσι τοιαύτην καλαισθητον φιλαρέσκειαν.

Εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν κρατοῦσι μικρόν τι δέμα περιτετυλιγμένον διὰ χειρομάκτρου ἢ ἐφημερίδος. Εἶνε τὸ ψωμί των· τὸ λιτὸν αὐτῶν γεῦμα θὰ συμπληρώσῃ πέντε λεπτῶν τυρίον ἢ ἐλάϊα ἐκ τοῦ παντοπωλείου τὴν μεσημβρίαν.

Αἱ ταλαίπωροι! ᾶ! ὄχι ταλαίπωροι. Τὴν πτωχίαν αὐτῶν φέρουσι γενναϊότατα καὶ ἀξιοπρεπέστατα καὶ καθ' ὁδόν, ὡς νὰ τὴν ἐγκατέλιπον ἐν τῇ πτωχῇ οἰκίᾳ των καὶ μὴ τὴν παρέλθον μεθ' ἐχυτῶν, οὔτε τὴν δειλίαν τῆς αἰσθάνονται οὔτε τὴν περιδεῆ συστολήν τῆς. Τούναντίον γελῶσι καὶ ἀστειεύονται, περιέργως, ἀνησύχως στρέφουσαι τὴν κεφαλὴν, ἀλλαι χαμαὶ νεύουσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ πονηρῶς ὀπισθεν τῶν βλεφαρίδων κρατοῦσαι τὸ βλέμμα καὶ παρατηροῦσαι δίχως νὰ βλέπωσι.

Αἱ ὠραιότεραι βαδίζουσιν εἰς τὸ μέσον τῆς ἐπὶ τῆς γραμμῆς πεντάδος ἢ ἐξάδος, ἄρχουσαι τοῦ ὀμίλου των, ὑψάχενες, εὐθυτενεῖς, εὐτυχεῖς, διότι τὴν καλλονὴν των ἐπιβεδαιοῖ εἰς αὐτὰς καθ' ἐκάστην οὐ μόνον ὁ μικρὸς στρογγύλος καθρέπτης, ὁ κρεμάμενος εἰς τὸν τοῖχον καὶ κρυπτόμενος μετὰ στοργῆς εἰς τὸ θυλάκιον, ἀλλὰ καὶ τὸ θυμαστικὸν ἐπιφώνημα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ἐμπορικοῦ, ὅπερ τὰς συγκινεῖ ἠδέως ἐν ᾧ δῆθεν τὰς ἐξοργίζει.

Ὡ! ἔχουν δίκαιον νὰ εἶνε εὐτυχεῖς διὰ τὴν καλλονὴν των αἱ δυστυχεῖς! Ἡ καλλονὴ εἶνε τὸ ὑψιστον ἰδανικόν καὶ τῶν ἡγεμονίδων, καὶ νὰ μὴν εἶνε τῶν πτωχῶν αὐτῶν κορῶν, ὧν ὁ μόνος πλοῦτος εἶνε αἱ καλλιτέχνοι γραμμαῖ τῆς μορφῆς των καὶ χρυσοὶ οἱ βόστρυχοί των, καὶ μαργαρίται οἱ ὀδόντες καὶ κοράλλια τὰ χεῖλη των;

Ἄλλὰ μέγιστον θέλγητρον περιβάλλει αὐτὰς τὸ ὅτι εὐωδιῶσιν εἰσέτι οἰκογένειαν· τὸ ραπτικὸν κατάστημα δὲν ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῶν τὸ σπιτικόν, τὸ νοικοκυρέϊκον ἐκεῖνο ἦθος τὸ κοσμοῦν τὰς κόρας τῶν οἰκογενειῶν. Δὲν ἔχουσι τὸ προπετὲς τοῦ βλέμματος καὶ τῆς γλώσσης, τῆς ἀναβολῆς καὶ τῶν κινήσεων τῶν ἀλλαχοῦ ραπτριῶν. Ὁμοιάζουσι πρὸς μαθητρίδας

καὶ ὅταν τὴν ἐσπέραν, μετὰ ἐνδεκάωρον ἐργασίαν ἐν τῷ καταστήματι καὶ μιᾶς ὥρας μόνον ἀνάπαυλαν, σχολάζουσιν, οὐδὲν λείπει ἐκ τοῦ σχολιάσματος παρθυναγωγείου, οὔτε ἡ πρὸ τῆς θύρας συνώστισις, οὔτε ἡ ἐκ τῆς ἀποτινάξεως τοῦ καμάτου καὶ τῆς ἀνακτῆσεως τῆς ἐλευθερίας ἀγαλλίασις, οὔτε ὁ βόμβος καὶ ἡ ὀρμητικὴ ἐξοδος ὡς μελισσῶν ἀνοιγομένης τῆς κυψέλης, οὔτε ἡ βιαία κίνησις τῆς γλώσσης καὶ τοῦ σώματος μετὰ δέσμευσιν ἐπὶ ξυλίνου θρανίου, οὔτε ὁ πολὺς πατήρ ἢ ἡ γραῖα μήτηρ, ἢ ὁ ἀδελφός, οἱ ἀναμένοντες ἔξω τῆς θύρας ὅπως ὀδηγήσωσιν αὐτὰς οἴκαδε.

*

Αἱ πολλαὶ τῶν ῥαπτριῶν εἰσὶν ἐνδεεῖς· πολλῶν τὸ χαμόγειον πληροῖ τὸ θλιβερόν ἐκεῖνο ψῦχος, τὸ μέχρι τῆς καρδίας εἰσδύον, τὸ μαρτυροῦν τὴν ἔλλειψιν ἀνδρὸς ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ· ὁ πατήρ ἀπέθανεν ἢ εἶνε ἀνάπηρος· ὁ ἀδελφός ἢ εὐγῆκε κακὸς ἢ ἐνουμφεύθη καὶ μεριμνᾷ περὶ τῆς νέας τοῦ οἰκογενείας ἐγκαταλείπων εἰς τὴν τύχην τῆς τὴν παλαιάν. Καὶ ἡ κόρη ἢ μὴ γενομένη γυνὴ ἔτι, ἀναλαμβάνει νὰ γείνη ἀνὴρ. Πολλὰκις ἔχει καὶ μικρὰ ἀδελφία, καὶ ὀλίγοι ἠξεύρουσι τί ἀπαιτοῦνται διὰ ν' ἀνατραποῦν τὰ μικρὰ παιδία, καὶ πόσον σπαραξικάρδιον εἶνε νὰ τὰ βλέπῃς τρέμοντα καὶ παρατηροῦντά σε, ὡς νεόσσια, μὲ βουλιμιῶντα, ἰκετευτικὰ βλέμματα.

Ἄλλ' ἡ κόρη, ἡ ῥάπτρια, τὰ ἐξοικονομεῖ ὅλα. Δι' αὐτῆς ἔχει ἔλαιον ὁ λύχνος, τίθεται ἐπὶ τοῦ μικροῦ πυραύνου ἢ χωματίνῃ χύτρα, καὶ ἀφ' οὗ ἐκδιωχθῆ τὸ ῥῆγος καὶ ἡ πείνα, φαιδρύνεται ὀλίγον τὸ κατηρὲς ὑπόγειόν των.

Οἱ ταλαίπωροι ὅμως δάκτυλοί της, οἱ νυχθημερόν κινούμενοι, οἱ ταλαίπωροι ὀφθαλμοὶ της οἱ νυχθημερόν κύπτοντες ἐπὶ τοῦ ῥαψίματος — διότι διὰ νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὰς δαπάνας ἐργάζεται καὶ τὴν νύκτα — κουράζονται, ἀποκάμουν, καὶ θὰ ἐσταμάτων ἄκαμπτοι, καὶ θὰ ἐκλείων βραεῖς, εἰ μὴ ἡ ἥσυχος ἀναπνοὴ τῶν ὑπνούντων ἀδελφίων της καὶ τῆς ἀποκοιμηθείσης τέλος ἀσθενοῦς μητρὸς ἐπιθύριζε μέχρι τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς αὐτῆς.

— Κοιμούμεθα διότι ἀγρυπνεῖς σύ· δὲν τρέμομεν διὰ τὸ ψωμί τῆς αὔριον διότι θὰ τὸ προμηθεύσης σύ· ζῶμεν διότι ἐργάζεσαι σύ.

Καὶ ἐργάζεται καὶ ἐγκαρτερεῖ.

Ἄλλὰ μέχρις οὗ καταστῆ ἱκανὴ νὰ κερδαίνει δύο δραχμὰς τὴν ἡμέραν ὁποῖαν ὀδυνηρὰν καὶ ἀθλίαν μαθητεῖαν διήλθε! Ποσάκις ἐπέστρεψε μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, ἄνευ λεπτοῦ, ὅτε ἦτο μικρὰ καὶ ὡς μόνην ἀμοιβὴν ἐλάμβανε μίαν δεκάραν ὅτε ἐπήγαγε φορέματα ἐκ τοῦ καταστήματος εἰς τινὰ οἰκίαν. "ὦ! τί τρομερὰς νύκτας διήλθον τότε!

Ἄλλ' αὐτὰ παρήλθον κατὰ μικρὸν ἀπὸ 50, 80 λεπτῶν, ἀπὸ μιᾶς δραχμῆς τὸ ἡμερομίσθιον αὐτῆς ἀνήλθεν εἰς δύο δραχμὰς. Τώρα ἡ ἀσθενὴς μήτηρ δὲν ἐργάζεται πλέον· δύναται ν' ἀσθενῇ ἡσυχῶς· τώρα ἔγεινεν ἡ κόρη μήτηρ· καὶ πόσον γενναία! ἡ ψυχὴ τῆς ἐστομώθη ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ἡ ἐργασία ἡ ἀφοσίωσις, περιεθωράκωσε τὴν τιμὴν τῆς, καὶ ὅταν τῇ ψιθυρίζουν κατὰ τὴν διάβασίν τῆς τὴν πρωΐαν ἢ τὴν ἑσπέραν, λέξεις χυδαίως φιλόφρονας, πόσον μακρὰν εἶνε ὁ νοῦς τῆς ἀπὸ αἰσθηματὰ τῶν ὁδῶν καὶ βλέμματα αὐθάδη!

Ἄλλαι εἰσὶν ὀρφαναί· ἐργάζονται μόνον δι' ἐχυτὰς ἢ ἂν ἔχουσι μητέρα πλύνει καὶ αὐτὴ ἢ πλέκει περιπόδια· διὰ τοῦτο δὲν ἀγρυπνοῦσι τὴν νύκτα, δὲν ἐκνευρίζονται ὑπὸ τῆς ἐργασίας· ὅταν δὲ μάθωσι καλὰ τὸ ἔργον των, ἀποσύρονται εἰς τὴν ἀπόκεντρον συνοικίαν των, προσκολλῶσιν ἐν φιγουρίνι, ἕκτινος περιοδικοῦ τοῦ συρμοῦ, ἔξω τοῦ παραθύρου των καὶ ἀνακηρύττονται μοδίστραι διὰ τὰ φορέματα τῆς γειτονείας.

Ἄλλαι εὐτυχέστεραι, ἀντιστρόφως πρὸς τὰ πτηνὰ τὰ μεριμνῶντα περὶ τροφῆς μόνον καὶ οὐχὶ περὶ ἐνδυμασίας, δὲν ἐργάζονται διὰ νὰ ζήσουν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐνδυθῶσιν. Ὑπάρχουσι ἄλλα· χεῖρες, χεῖρες ἀνδρिकाί, ἐργαζόμεναι διὰ τὸν ἄρτοπώλην καὶ τὸν παντοπώλην· αὐταὶ ἐργάζονται διὰ τὴν προΐκάν των καὶ ὅτι κερδίζουσι μεταβάλλεται εἰς λευχείμενα, ἐσθῆτας, περιπόδια, τρίχαπτα, ταινίας, ἐπιμελῶς τοποθετούμενα ἐντὸς παλαιοῦ κιβωτίου, μέχρις οὗ ἀγορασθῇ καινούργες διὰ τῶν αὐτῶν χρημάτων.

Ἐργάζονται μετὰ παλμῶν διὰ τὸ μέλλον των, τὸ ὁποῖον ἐνδομύχως εὐχονται νὰ εἶνε ὅσον ἔνεστι ὀλιγώτερον μέλλον καὶ περισσότερον παρὸν. Καὶ διατί ὅχι; Ἄφ' οὗ διέρχονται τόσα νυμφικὰ φορέματα διὰ τῶν χειρῶν των, δὲν εἶνε δίκαιον νὰ διέλθωσι καὶ τὰ ἰδικά των; Καὶ ἐπὶ τέλος ἀξιούνται ἐνὸς τῶν

μεγίστων εἰς πτωχὴν κόρην ἐπκίνων ὅταν ὑπὸ τὰ στέφανα, παρὰ νεαρόν τινα ἐργάτην, ἐν μέσῳ τῶν συγκινήσεων τοῦ γάμου, ἀκούσῃσι γειτόνισσάν τινα νὰ ψιθυρίζῃ ὅτι τὴν προῖκὰ τῆς τὴν ἔκαμε μὲ τὸ βελόνι τῆς.

Ἄλλαι, ἔτι εὐτυχέστεραι, ἔχουσιν ἱκανῶς εὐπόρους γονεῖς ἔχοντας ἰδίαν οἰκίαν καὶ κτήματα· ἀλλ' αἱ μητέρες τῶν στέλλουν αὐτάς εἰς καλὴν τινα μοδίστραν διὰ νὰ γείνωσιν οἰκοκυραί· διὰ νὰ μάθωσι νὰ κόπτωσι καὶ νὰ ράπτωσι — διὰ τῶν χειρῶν καὶ ὄχι διὰ τῆς γλώσσης — νὰ προσθέσουν καὶ κάτι τι εἰς τὴν προῖκὰ των, διότι τὸ μὴ δὲν ἄγα ν δὲν ἰσχύει ἐπὶ πολλῶν πραγμάτων ἰδία δ' ἐπὶ προικός, νὰ γείνωσιν ἐπιδέξια, νὰ ἐξυπνήσουν· θεωροῦσι τὸ ράπτικὸν κατάστημα ὡς πρακτικὸν τι κοινωνικὸν σχολεῖον.

* *

Καὶ πράγματι ἀναπτύσσονται· μανθάνουσι νὰ ὀμιλῶσι καλλίτερον· ἐρχόμενα εἰς συνάφειαν πρὸς τόσας κυρίας, εἰσερχόμενα εἰς τόσας οἰκίας πρὸς δοκιμὴν φορέματος ἢ ἄλλην παραγγελίαν, βλέπουσιν, ἀκούουσιν, ἀποκτῶσι τὸ ἦθος ἐκεῖνο τῆς συμπεριφορᾶς τὸ τεχνητῶς ἀβρόβρον, προκριτότερον πάντως τῆς τραχείας ἀκαμψίας των.

Ἰδία δ' ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ἐν ἣ ἡ κοινωνικὴ τάξις μορφοῦται· συχνὰ ἐν τῷ χρηματοκιβωτίῳ, ἐν ἣ ὁ πλοῦτος πολλάκις ἀργὰ ἐρχόμενος ἀνατινάσσει τινὰς ὅλως ἀπαρασκεύους εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ μάθωσι κατεσκευασμένως ὅσα προφθάσωσι, διὰτὶ νὰ μὴ μιμῶνται καὶ παρωδῶσι πολλάκις τὴν καλὴν συμπεριφορὰν καὶ αἱ ράπτρια ὡς τόσαι ἄλλαι; Μανθάνουσι λοιπὸν νὰ κυκλοφορῶσι τὰ ψευδῆ τῶν προσαγορευτέων νομίσματα, νὰ ἐνδύωνται κομψότατα γνωρίζουσαι ἐκ στήθους ὅλην τὴν ξενικὴν τοῦ συρμοῦ φρασεολογίαν καὶ τὰς γαρνιτούρας καὶ τοὺς πλισέδες καὶ τὰ βολὰν καὶ τόσα ἄλλα πληροῦντα τὸ στόμα καὶ τὴν κεφαλὴν τῶν δεσποινῶν καὶ δεσποινίδων!

Ἀναπτύσσονται λοιπὸν· ἡ δ' ἀνάπτυξις αὐτῶν ἔχει τὸ καλὸν ὅτι εἶνε μεταδοτικὴ· ἅπανα ἡ οἰκογένεια αἰσθάνεται τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς· αἱ νεαραὶ κόραι ἀπαλύνουσι κατὰ μικρὸν τὴν τραχεῖαν ἐπιδερμίδα τῆς ἰθαγενεῦς Πλακιώτισσας· ἐνδύουσι

κοιμώτερον τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν· εἰσφέρουσι καθ' ἑκάστην τὴν κτηθεῖσαν καλαισθησίαν ὅπως τὸ ἡμερομίσθιον των.

Δὲν ἐπιχειροῦμεν ἐνταῦθα * * ἀναλύσωμεν ἂν καὶ παρ' ἡμῖν ἡ πολυτέλεια, ἐξ ἧς καὶ ἐν ἡ ζῶσιν αἱ ῥάπτριαι, δὲν ἐξεγείρη παρ' αὐταῖς τὴν δίψαν τῆς ἀποκτήσεως τῆς· ἂν ὁ πλοῦτος, οὐ ἐφάπτονται αἱ χεῖρές των, δὲν κατατρίβη τοὺς χαρακτῆρας αὐτῶν· ἂν τὰ μεταξωτὰ καὶ τὰ σηρικὰ καὶ τὰ βελουδα ἐφ' ὧν κύπτουσιν ἀπὸ πρωίας δὲν περιπετῶσι τὴν νύκτα περὶ τὸ προσκεφάλαιόν των ἐν τῷ πενιχρῷ δωματίῳ· ἂν ἡ διασθορὰ — ἡ ἐπιδημία τῶν ψυχῶν — δὲν διαδίδεται ὡς πᾶσα ἐπιδημία ἐκ τῆς συμπυκνώσεως ἐν μιᾷ αἰθούσῃ ἄνευ ἐποπτείας αὐστηρᾶς· ἂν αἱ χεῖρές των δὲν ἐργάζονται πάντοτε ὅπως ἐνδύσῃ ἀγνά σώματα πιστῶν συζύγων, καὶ πολλάκις λάθρα καὶ πονηρῶς ψιθυρίζουσι παρκακινδουνευμένα οἰκογενειακὰ ἀνέκδοτα· ἂν ἡ ὁδὸς ἐξω καὶ αἱ ἄμαξαι καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐποχουμένη ἀναιδέης πολυτέλεια δὲν συμπληρῶσι διὰ κακοῦ παραδείγματος τὴν ἰλιγγίαν· ἂν ἀποκαμῶσαι νὰ ἐργάζονται διὰ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἄλλων δὲν ἀποφασίζωσι τέλος νὰ ἐργασθῶσι καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν των· ἂν δὲν ὀλισθαίνωσι, δὲν πίπτωσι.

Ταῦτα εἶνε ἀντικείμενον ἄλλης μελέτης. Ἄλλ' ἐνταῦθα σημειοῦμεν μόνον ὅτι τὸ ἔδαφος τῶν ῥαπτικῶν καταστημάτων παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε τόσον ὀλισθηρὸν ὅσον ἀλλαχοῦ, ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν ἐξωθεῖ εἰς ἀποστασίαν ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας τὰς ἐκ τῶν χειρῶν των ποριζομένας τὸν ἄρτον αὐτῶν νεάνιδας, ἀρκοῦσαν χειραφέτησιν θεωρούσας ἤδη ὅτι δὲν μένουσι τεθαμμένα ἐν τῷ μυχῷ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ἀλλ' ἐξέρχονται, διέρχονται διὰ τοῦ πλήθους, μεταβαίνουσι πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας.

Ἡ μόρφωσις λοιπὸν καὶ παρ' ἡμῖν ἐργατικῆς τάξεως γυναικῶν πρέπει προστατευτικῶς νὰ ἐνθαρρύνηται ὑπὸ τῆς κοινωνίας. Αἱ ἐργάτιδες εἶνε τὸ ἥκιστα ἐπιβλαβὲς προϊόν τῆς πολυτελείας.

Τὸ ἥκιστα ἐπιβλαβὲς. Μόνον; Αἱ ῥάπτριαι καὶ αἱ ἄλλαι ἐργάτιδες τῶν κλωστηρίων, μεταξουργείων, πιλοποιείων, τοῦ ἐργαστηρίου τῶν ἀπόρων γυναικῶν συναπαρτιζοῦσι κατὰ μι-

κρὸν συντεταγμένην τάξιν γυναικῶν ἐργατικὴν, ἀποχειροβίωτον· πολλαπλασιάζουσι τοὺς ἐργαζομένους βραχίονας, καθιστῶσι ἀρτιωτέραν τὴν ὀλιγόχειρα ἡμῶν βιομηχανίαν, εἰσφέρουσιν εἰς τὰς χειροτεχνίας τὴν γυναικείαν ἐκείνην δεξιότητα, δι' ἣν εἰσὶν ἀνίκανοι οἱ γονδροὶ ἀνδρικοὶ δάκτυλοι.

Καὶ μόνα ταῦτα; ἡ ἐργασία ἣτις εἶνε γυμναστικὴ τοῦ σώματος ἅμα καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τοὺς χαρακτήρας τῶν κρατύνει καὶ τὴν θέλησιν τῶν καθιστᾷ ἰσχυράν, καὶ ἀντὶ τῆς ὠχρότητος τῶν χλωρωτικῶν ἐξ ἀδρανῶν σκιατραφῆσεως προσώπων, διαχέει ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῶν τὸ ροδόχρουν τῆς υἱείας· αἱ γυναῖκες κατερχόμεναι εἰς ἐνεργὸν ζωὴν, κατανοοῦσι κάλλιον αὐτὴν, ἐκ πόσων δὲ πλανῶν προφυλάσσονται! Ἀποκτῶσι τὸ ἠθικὸν θάρρος τοῦ βίου ἐκ τῆς συναισθήσεως ὅτι δύνανται καὶ αὐταὶ νὰ ὦσιν ἄτομα ἐν ἀνάγκῃ, ὅτι δὲν εἶνε ἀπαραίτητον νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀνδρὸς ὅπως βαδίσωσιν.

Ἄν δέ ποτε καταιγὶς ἐπισκίψῃ ἐπὶ τὴν οἰκογενειακὴν φωλεάν—καὶ πόσον συχνὰ ἐπισκίπτει ἡ τρομερὰ αὕτη καταιγὶς! —καὶ πλήξῃ τὴν μητέρα καὶ καταρρίψῃ ἀδρανῆ καὶ ἐκσφενδονίσῃ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημοῦ τὰ νεόσσια ἰλιγγιῶντα ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς, ἐγγὺς δ' ἐκεῖ ἀκούεται ὁ φοβερὸς τριγμὸς ἀπαισίων πτερύγων, καὶ τὰ χνοάζοντα εἰσέτι πτερά τῶν ὀρθοῦνται ἐκ φρίκης πρὸ τοῦ κινδύνου, ὦ! τότε ἀντὶ ἀνανδρα ἐξ ἀπελπισίας θεωροῦντα ἑαυτὰ ἀνίκανα πρὸς ἄμυναν, νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν καταφθάνοντα ἄρπαγα, θὰ ἐνθυμηθῶσι τί ἔπραξαν, τί πράττουσιν ἄλλα νεόσσια, θὰ ἐνοήσουν ὅτι ἔχουν τὴν πρὸς σωτηρίαν ἰκανότητα προσπεφυκυῖαν ἐκατέρωθεν τοῦ σώματος αὐτῶν, ὅτι εἶνε δυσχερέστατον μὲν καὶ ἐπίμοχθον καὶ ἀγωνιώδες—ἀλλὰ δυνατὸν, ν' ἀνοίξουν, νὰ κινήσουν τὰς πτέρυγας τῶν ἂν θέλουν νὰ σώσουν τὸ σῶμά των.

Αἱ πτέρυγες αὐταὶ θὰ εἶνε αἱ χεῖρες τῶν πτωχῶν κορῶν.